

HYOL 6.6.2018

Najat Ouakrim-Soivio (KT, FL)

Klo 10.30-12.00

Miten arvioida monipuolisesti historian taitoja?

7.6.2018

Najat Ouakrim-Soivio (KT, FL) najat@arviointi.fi
www.arviointi.fi





TAVOITTEENA ON:

- luoda kokonaiskäsitystä ja vahvistaa osallistujien osaamista monipuolisesta arvioinnista,
- antaa käytännön työvälineitä taitojen arvioinnin suunnitteluun ja toteuttamiseen,
- tehdä näkyväksi erilaisia tapoja arvioida historian taitoja.



Työpajan rakenne

Klo 10.30-11.00

- Yhteinen työskentelyn aloitus

Klo 11.00-11.30

- Lyhyesti tieto- ja taitotavoitteista, arvioinnin tehtävistä ja arviointitavoista + arvioinnin monipuolisuudesta

Klo 11.30-12.00

- Työskentely arvioinnin monipuolisuudesta

TAITOTAVOITTEET JA NIIDEN ARVIOINTI

Jakautuminen ryhmiin (Najat jakaa 1-5)

- Keskustelu ryhmässä: Mitkä ovat mielestänne tärkeimpiä tavoitteita historian opetuksessa / historian oppimisessa?
- Kirjaukset fläpille kysymykseen, mitä tärkeimpiä **historian oppimisen** tavoitteita
 - > Kaksi kierrosta
- **Miten arvioin käytännössä fläpille kirjattuja taitoja?**
 - > Kaksi kierrosta
- Ryhmät siirtyvät vielä yhden kerran seuraavalle fläpille ja kokoavat itselleen jälleen uusista kirjauksista historian tavoitteesta ja niiden liittyvän arviointitavan.

Lopuksi yhteenveto ja nostot kirjauksista



KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

- **Arviointi** = Arviointi on kaikkea sitä toimintaa, jonka perusteella syntyy arvottavia johtopäätöksiä. Asetettujen tavoitteiden ja saavutettujen tulosten välistä vertailua.
- **Arvostelu** = YTL:n käyttämä termi arvosanan antamiseen liittyvästä arviointitoiminnasta.
- **Arviointipalautteen antaminen**= **Tosiasioita** ja **kuvausta** siitä, **missä ja miten oppilas/ opiskelija** on suoriutunut suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.
- **Jatkuva arviointi/ jatkuva palautteen antaminen / jatkuva näyttö.**



RYHMÄTYÖSKENTELYN ARVIOINTI (Ouakrim-Soivio 2016, 86.)

- Pohdi ensin itseksesi ja anna sen jälkeen palautetta ryhmässä!



1

Miten sinä edistit yhteistä työskentelyä?

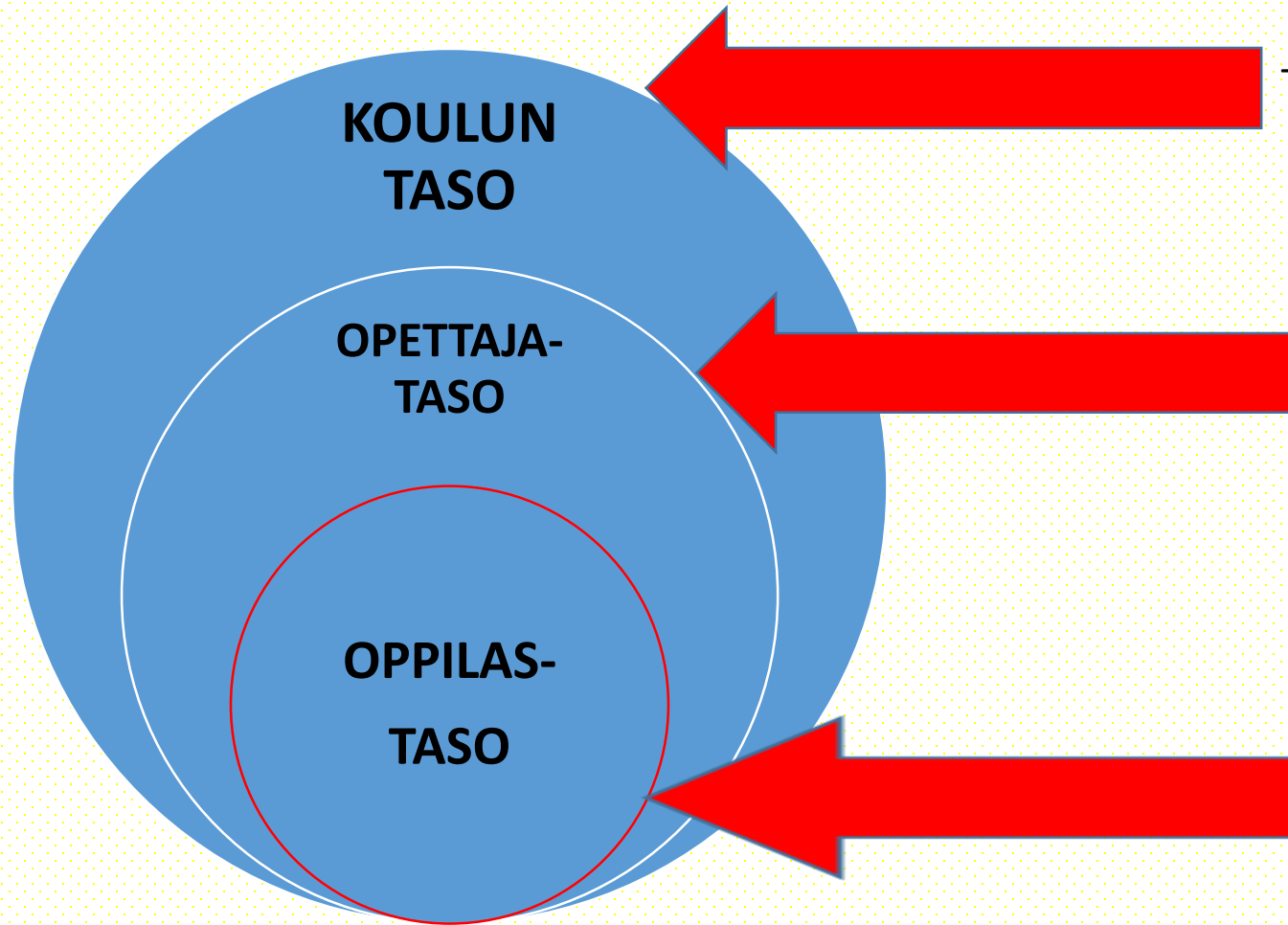
2

Missä onnistuitte?

3

Mitä olisitte voineet tehdä toisin?

ARVIOINTITIEDOT JA -TAIDOT



Koulun arviointikulttuuri

- Säädösten tuntemus
- Yhteinen näkemys peruskäsitteistä
- Yhteinen käsitys arviointiin liittyvistä toimintatavoista ja käytänteistä

Arviointitiedot ja -taidot

- Niiden soveltaminen osana opettajan perustyötä
- Mitä, miksi, milloin, miten?

Arviointipalautteen ymmärtäminen

- Miten oppilas ymmärtää saamaansa arviointipalautetta?
- Miten hän osaa käyttää sitä omassa oppimisessaan?

ARVIOINNIN KIVIJALAT- OPPIMISKÄSITYS, TAVOITTEET, TEHTÄVÄT JA OIKEA-AIKAISUUS



Tavoitteet

• Mitä?

Arvioinnin tehtävät

• Miksi?

Oppimiskäsitys

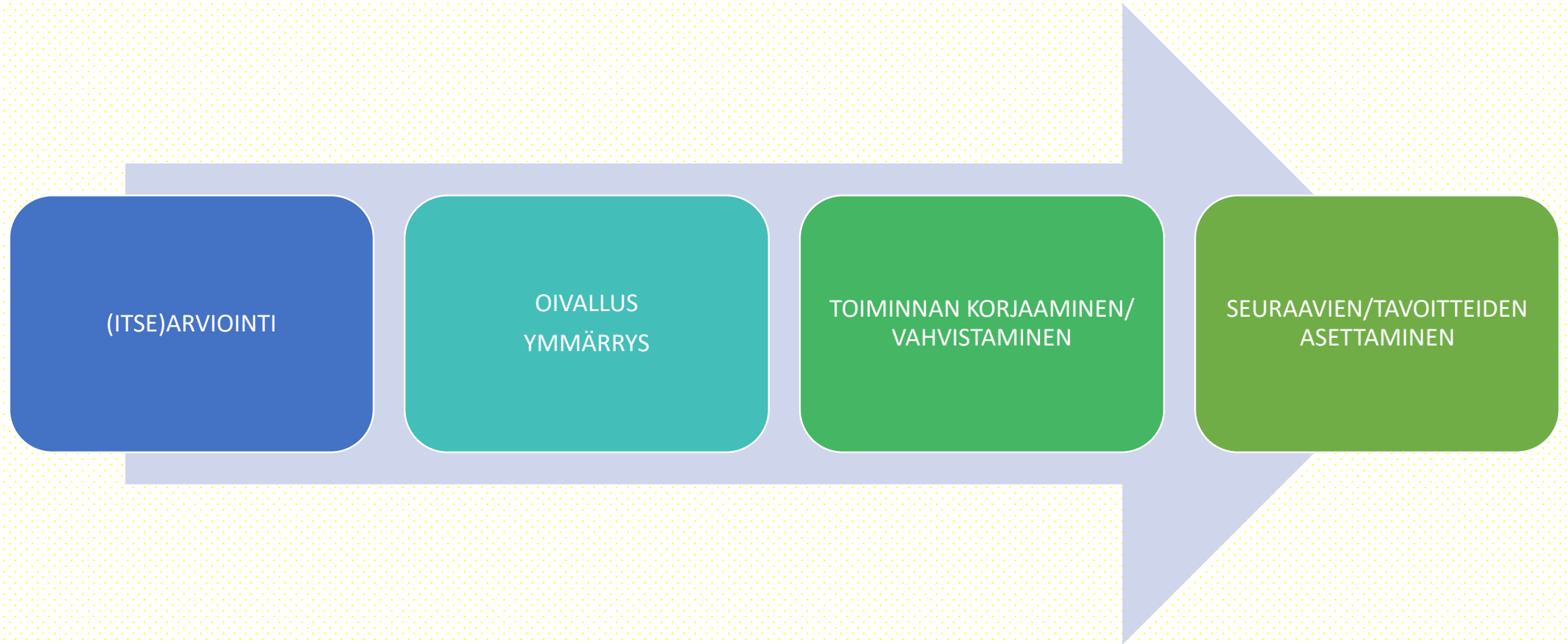
• Miten?

Arvioinnin oikea-aikaisuus

• Milloin?



ARVIOINNIN OIKEA-AIKAISUUS TS. MITÄ ARVIOINNIN TULISI TUOTTAA OPPILAAN NÄKÖKULMASTA?



**Empiristinen ja
behavioristinen
oppimiskäsitys**

Kirjallinen
koe



**Oppijälhtöinen
oppimiskäsitys**



Portfolio,
narratiivit

**Oppijälhtöinen
oppimiskäsitys**

Autenttinen
arviointi



Itsearviointi



Arviointi-
keskustelu 1



keskustelu 2



**Sosiokonstruktivistinen
oppimiskäsitys**

Vertais-
arviointi



Lumeerinen
arviointi



Sanallinen
arviointi



Suullinen
arviointi



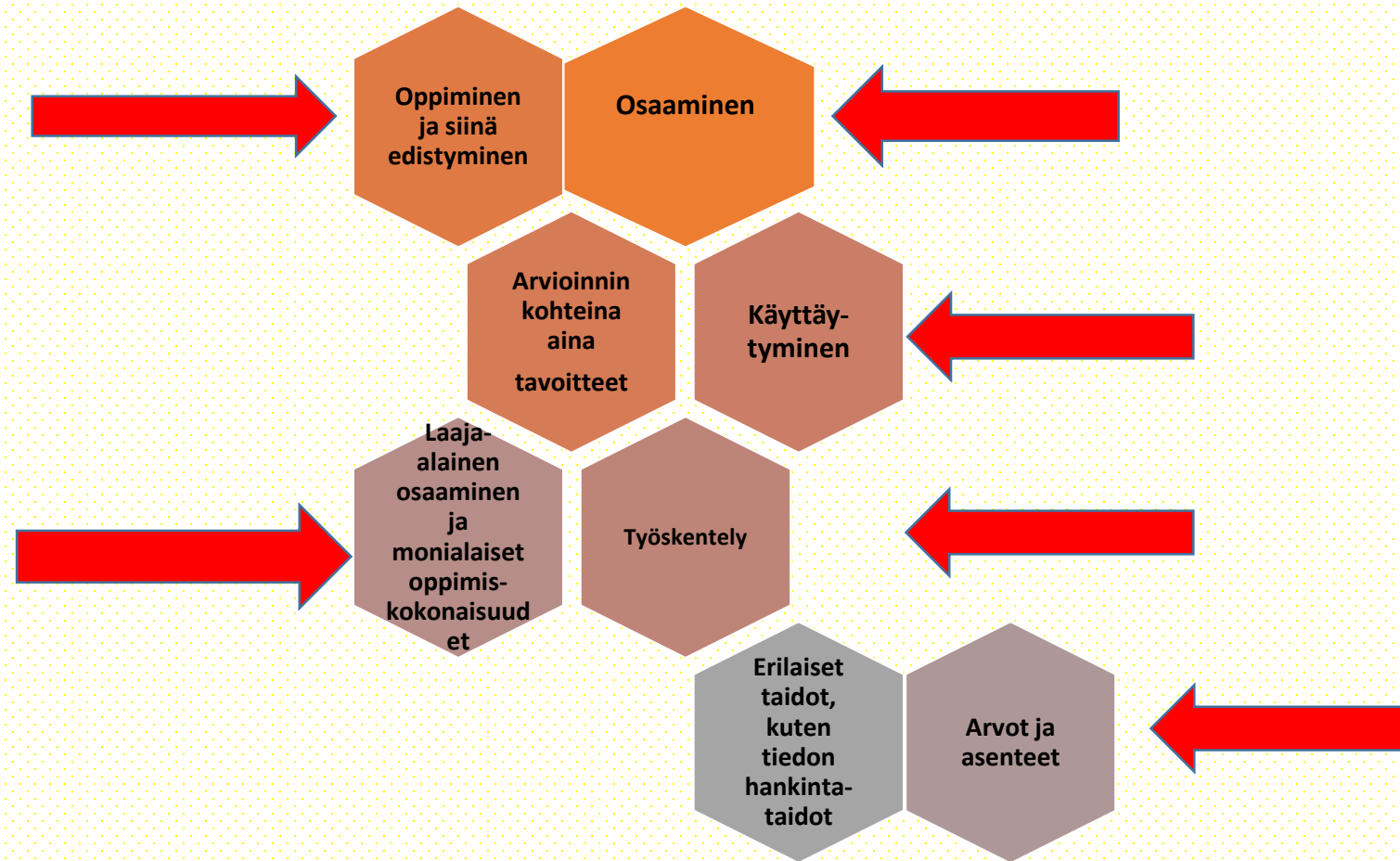
3K – Katseleminen, keskus-
teleminen, kyseleminen



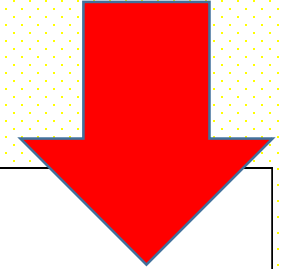
**Kontekstuaalinen
oppimiskäsitys**

**Kognitiivinen
oppimiskäsitys**

MITÄ PERUSOPETUKSESSA ja LUKIOKOULUTUKSESSA ARVIOIDAAN?



POPSin (2014) TAVOITTEET JA ARVIOINTI



Historian opetuksen tavoitteena on	Sisältöalueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedon hankkiminen menneisyydestä			
T2 aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta	S1–S6	Historiatiedon hankkiminen	Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä ja havaitsee niiden luotettavuudessa eroja.
T3 auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin	S1–S6	Lähteiden tulkitseminen	Oppilas osaa lukea ja tulkita erilaisia lähteitä.



PAIKALLISESTI OPPILAAN OPPIMISELLE ASETETUT TAVOITTEET (Esimerkki vuosiluokan 5. tavoitteista, sisällöistä ja arvioinnin kohteista)

**Oppimisprosessin
aikana** esim. silloin kuin
joitain esimerkissä olevia
sisältöalueita käsitellään.

Oppilas oppii:	S1-6	Arvioinnin kohde	Lukuvuoden päättyessä arviointi siitä, missä määrin oppilas osaa suhteessa kuvaukseen?
T2 ymmärtämään historian peruskäsitteitä	Esihistoriallinen aika Suomessa ja muualla. Kirjoitustaidon alku + Suuret jokilaaksot -> Historiallisen ajan	Mitä eroa on esihistorialla ja historialla?	Missä määrin oppilas muistaa ja ymmärtää vuosiluokalle 5 asetettuja tavoitteita?
T2 hankkimaan historiallista tietoa erilaisista lähteistä	Oman perheen ja kotiseudun historia.	Mitä eri lähteitä on käytetty, miten niiden avulla on tehty tulkintaa?	Missä määrin oppilas ymmärtää, että lähteet ovat erilaisia ja osaa soveltaa eri lähteistä löytämäänsä tietoa?
T2 arvioimaan erilaisten lähteiden luotettavuutta	Oman perheen ja kotiseudun historia.	Missä määrin oppilas osaa arvioida erilaisten lähteiden luotettavuutta (kirjeet vs. paikallisuutiset)	Missä määrin oppilas kykenee arvioimaan erilaisten lähteiden luotettavuutta (= osaa antaa perusteluita tulkinnoilleen).

TIEDON ULOTTUVUUS	KOGNITIIVISEN PPROSESSIN ULOTTUVUUS					
ANDERSONIN JA KRATHWHOLIN TAKSONOMIA (2001)	1.MUISTAA - Edeltää tunnistaminen.	2. YMMÄRTÄÄ - Tulkita, havainnollistaa, luokitella, summata, päätellä, vertailla ja selittää.	3. SOVELTAA - Tiedon soveltaminen käytäntöön esim. harjoitustehtävässä. - Tiedon käyttöön otto.	4. ANALYSOIDA - Erotella tietoa+ jäsentää / järjestää tietoa uudelleen + liittää tietoa uudelleen/uusiin yhteyksiin. - Faktan erottaminen mielipiteestä, syiden ja seurausten yhdistäminen tai oleellisen tiedon erottaminen epäoleellisesta.	5. ARVIOIDA Edellyttää päättelyä, joka perustuu annettuihin kriteereihin. - Arviointiin kuuluu asian tarkastaminen ja asioiden kriittinen tarkastelu.	6. LUODA -Erialaisten tiedon elementtien yhdistäminen toisiinsa johdonmukaisesti ja toimivalla tavalla. - Liitetään aikaansaamiseen, suunnitteluun ja tuottamiseen. - Edellyttää kognitiivisena prosessina kehittämistä esim. ilmiön, hypoteesin tai jo olemassa olevan kriteerin uudenlaista tarkastelua.
A. FAKTATieto (Yksittäiset asiat)						
B. KÄSITETieto (Mitä? Tiedon kokonaisuudet)						
C. MENETELMÄTieto (Miten? Taidot, tietojen prosessointi)						
D. METAKOGNITIIVINEN Tieto (Oman toiminnan, tietojen ja ajattelun arviointia)						





TAVOITTEET = KUVAAVAT AIOTTUA LOPPUTULOSTA, EIVÄT OLE SISÄLTÖJÄ!

Tiedot

- **Faktatieto:** yksittäiset faktat, kuten vuosiluvut tai henkilöiden nimet
- **Käsitetieto:** oppiaineelle tyypilliset käsitteet, esimerkiksi ajanjaksot

Taidot

- **Menetelmätieto:** oppiaineelle tyypilliset menetelmät, kuten dokumentinlukutaito
- **Metakognitiivinen tieto:** taito tarkastella omaa oppimista, kuten muistisäännöt tai tietoa, mitä ei vielä osaa

MISSÄ MÄÄRIN TAVOITTEITA OSATAAN?

MUISTAA

- Tunnistaa, muistaa ja palauttaa mieleen

YMMÄRTÄÄ

- Tulkitsee, luokittelee, antaa esimerkkejä, tekee yhteenvetoja, päättelee, vertailee, perustelee

SOVELTAA

- Käyttää ja soveltaa menetelmiä

ANALYSOIDA

- Erottaa, järjestää, jäsentää, löytää esim. piilomerkityksiä.

ARVIOIDA

- Tarkistaa, arvioi, arvostelee

LUODA

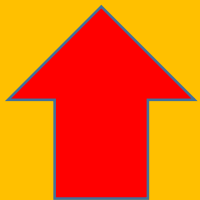
- Kehittää, suunnittelee, tuottaa





Diagnostinen arviointi= Toteava arviointi= Lähtötason arviointi = Oppimisprosessin alussa

Laadullista ja kuvailevaa. Aiempaa osaamista ja tavoitteita näkyväksi tekevää.



Formatiivinen arviointi= Oppimisprosessin aikainen arviointi.

Laadullista ja kuvailevaa oppimista ja siinä edistymistä näkyväksi tekevää.



Summatiivinen arviointi= Osaamisen arviointi.

Yleensä määrällistä.



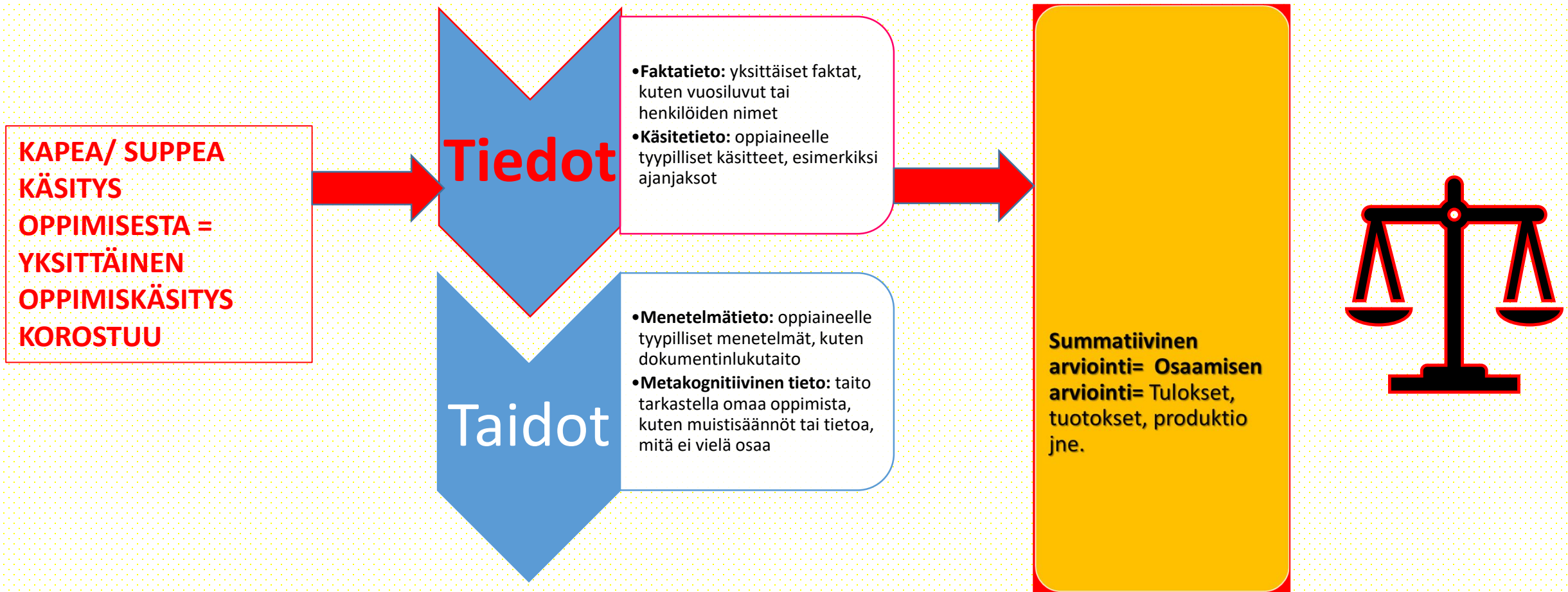
Prognostinen arviointi= Ennakoiva arviointi = Tulevaisuuden (esim. opintomenestyksen) ennustaminen arvioinnin avulla.

MONIPUOLINEN ARVIOINTI

- Perusopetuslain (628/ 1998) 22 §:ssä ja Lukiolain (629/ 1998) pykälässä 17 (2008) korostetaan oppimisen, työskentelyn ja käyttäytymisen **monipuolista arviointia**.
- Sitä, mitä arvioinnin monipuolisuudella tarkoitetaan, on ymmärretty ja tulkittu eri tavoin.
- Monipuolinen arviointi määritellä tässä siten, että **oppilaalla/ opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa osaamistaan usella eri tavalla useamman kerran** (Ouakrim-Soivio 2016).



YKSIPUOLINEN VS. MONIPUOLINEN ARVIOINTI



Kirjallisuutta:



Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P.W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Rath, J., Wittrock, M. C. (toim.) 2001. A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessment of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives. Abridged Edition. New York: Addison Wesley Longman.

Atjonen, P. 2005. Arviointi opetuksen ja oppimisen tueksi. Teoksessa Lyytinen, H. K. & Räisänen, A. (toim.). Kehittämissuuntaa arvioinnista. Koulutuksen arviointineuvoston julkaisu 6. Jyväskylä: Koulutuksen arviointineuvosto, 143–152.

Atjonen, P. 2007. Hyvä, paha arviointi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Cross, L. H. & Frary, R. B. 1999. Hodgepodge Grading: Endorsed by Students and Teachers alike. Applied measurement in Education, 12(1), 53–72.

Guskey, T. R. & Bailey, J. M. 2001. Developing Grading and Reporting Systems for Student Learning. California: Corwin Press.

Jakku-Sihvonen, R. 2001. Arviointitiedon luotettavuuden osoittaminen. Teoksessa Jakku-Sihvonen, R. & Heinonen, S. Johdatus koulutuksen uudistuvaan arviointikulttuuriin. Arviointi 2/2001. Helsinki: Opetushallitus, 111–135.

Jakku-Sihvonen, R. 2013. Oppimistulosten arviointijärjestelmiä ja niiden kehittämishaasteista. Teoksessa Räisänen, A. (toim.). Oppimisen arvioinnin kontekstit ja käytännöt. Raportit ja selvitykset 2013:3. Helsinki: Opetushallitus, 13–36.

Kärnä, P. & Aksela, M. 2013. Työskentely ja ajattelutaitojen arviointi kouluopetuksessa. Teoksessa Räisänen, A. (toim.).

LOPS 2015. Lukion opetussuunnitelman perusteet. Määräykset ja ohjeet 2015:48. Helsinki: Opetushallitus.

Ouakrim-Soivio, N. 2013. Toimivatko päättöarvioinnin kriteerit? Helsinki: Opetushallitus.

Ouakrim-Soivio, N. Rinkinen, A., Karjalainen, T. 2015. Tulevaisuuden peruskoulu. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Ouakrim-Soivio, N. 2016. Oppimisen ja osaamisen arviointi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

POPS 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Määräykset ja ohjeet 2014:96. Helsinki: Opetushallitus.

Raivola, R. 1995. Mitä evaluaatio on ja mihin sitä tarvitaan? Teoksessa Aikuiskoulutuksen arviointi. Panoraamoja ja lähikuvia. Aikuiskasvatuksen 36. Vuosikirja. Kansanvalistusseura ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu, 21–60.

Virta, A. 1999. Uudistuva oppimisen arviointi. Mahdollisuuksia ja varauksia. Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta. Julkaisusarja B:65. Turku.

Ahvenisto ym. 2013 http://www.kasvatus-ja-aika.fi/site/?lan=1&page_id=566

Parikoe matematiikan koemuotona: <http://tutkoke.blogspot.fi/2017/03/parikoe-matematiikan-arvioinnin-muotona.html>

KIITOS JA HYVÄÄ KESÄÄ!

@najatouakrim
najat@arviointi.fi
www.arviointi.fi

7.6.2018

Najat Ouakrim-Soivio (KT, FL) najat@arviointi.fi
www.arviointi.fi

21

